

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

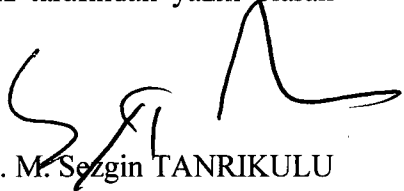
Tarih : **18 Mart 2026**

Sayı : **17791**

42244

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı **Sayın Akın GÜRLEK** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf devletlerden biri olup Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamakla yükümlüdür. Buna rağmen Türkiye hakkında açılan başvuru sayısı ve verilen ihlal kararlarının sayısı son yıllarda Avrupa ülkeleri arasında en yüksek seviyelere ulaşmıştır.

AİHM istatistiklerine göre Türkiye hakkında açılan başvurular Avrupa'daki toplam başvuruların önemli bir bölümünü oluşturmakta; özellikle adil yargılanma hakkı, özgürlük ve güvenlik hakkı ile kötü muamele yasağı alanlarında çok sayıda ihlal kararı verilmektedir.

Bu durum, Türkiye'de yargı sisteminin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi standartları ile uyumu konusunda ciddi tartışmalara yol açmaktadır.

Bu bağlamda,

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Türkiye aleyhine yapılmış toplam başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların yıllara göre dağılımı nedir?
2. AİHM'de Türkiye hakkında halen derdest durumda bulunan dosya sayısı kaçtır?
3. AİHM'de Türkiye hakkında sonuçlandırılmış toplam dava sayısı kaçtır?
4. Bu davaların kaçında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlal edildiğine karar verilmiştir?
5. İhlal kararları AİHS maddelerine göre nasıl dağılım göstermektedir? Md. 3 (işkence yasağı) Md. 5 (özgürlük ve güvenlik hakkı) Md. 6 (adil yargılanma

- hakkı) Md. 8 (özel hayatın korunması) Md. 10 (ifade özgürlüğü) Md. 11 (örgütlenme özgürlüğü)
6. AİHM kararları doğrultusunda Türkiye'nin 2002–2025 yılları arasında ödediği toplam tazminat tutarı ne kadardır?
 7. Bu tazminatların yıllara göre toplam tutarı ve dosya bazında dağılımı nedir?
 8. En yüksek tazminat ödenen ilk 20 dava hangileridir?
 9. Bu davalarda hak ihlali tespit edilen kişilerin statüleri (gazeteci, siyasetçi, kamu görevlisi, hakim-savcı, akademisyen vb.) nedir?
 10. Türkiye aleyhine verilen AİHM kararlarının kaçına karşı hükümet tarafından Büyük Daire'ye başvuru yapılmıştır?
 11. Türkiye tarafından yapılan bu başvuruların kaçında karar değişmiş, kaçında ihlal kararı kesinleşmiştir?
 12. AİHM kararlarının uygulanması kapsamında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından Türkiye hakkında izleme sürecine alınmış dosya sayısı kaçtır?
 13. Türkiye hakkında AİHM kararlarının uygulanmaması nedeniyle başlatılan ihlal prosedürü sayısı kaçtır?
 14. AİHM kararlarının uygulanması amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından açılan disiplin veya inceleme dosyası sayısı kaçtır?
 15. AİHM tarafından ihlal kararı verilen davalarda sorumlu hakim ve savcılar hakkında herhangi bir idari veya disiplin işlemi yapılmış mıdır?
 16. Türkiye'de iç hukukta ihlale yol açan uygulamaların giderilmesi için hangi yasal düzenlemeler yapılmıştır?
 17. AİHM istatistiklerine göre Türkiye'nin başvuru sayısı bakımından Rusya, Ukrayna, Polonya, İtalya ve Romanya gibi ülkelerle karşılaştırmalı durumu nedir?
 18. Türkiye'de nüfusa oranla AİHM başvuru sayısı Avrupa ortalamasının üzerinde midir?
 19. AİHM kararlarında en çok ihlal edilen hakların başında gelen adil yargılanma hakkı ihlallerini azaltmak için Bakanlığın yürüttüğü reform çalışmaları nelerdir?

20. AİHM kararlarının uygulanmasının izlenmesi amacıyla Adalet Bakanlığı bünyesinde hangi kurumsal mekanizmalar bulunmaktadır?